

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨЛӨӨХ
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ

НЭГДСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЛЭЛ

Нэгдсэн арга хэмжээ

2021.05.06

**БОЛОВСРОЛЫН
ХҮРЭЭЛЭН**

**Суралцахуйн орчныг
хувирган өөрчлөх нь**

Бодлогыг
уялдуулах

Суралцахуйн орчныг
хувирган өөрчлөх

Сурган хүмүүжүүлэгчдийг
чадавхжуулах

Хүүхэд залуучуудад
боломж, эрх мэдлийг
олгох

Орон нутгийн түвшин дэх
үйл хэргийг эрчимжүүлэх

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЛЭЛ

- **Тэргүүлэх чиглэл 2:** Боловсрол ба суралцахуйн орчны хүрээг хамарна. Тухайлбал:

- Суралцахуйн агуулга
- Түүнийг эзэмшүүлэх арга зүй
- Суралцахуйн орчин нөхцөл, орон зай
- Сургуулийн менежмент, байгууллагын шийдвэр гаргалт гэх мэт

Сургууль бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

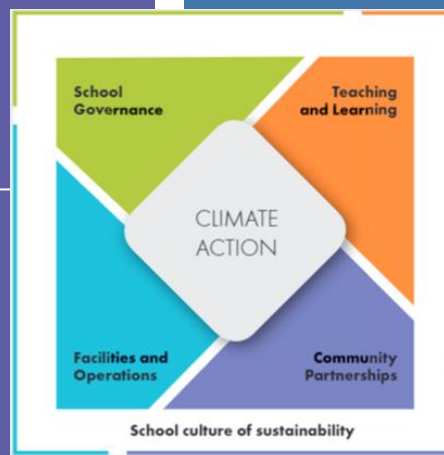
(Whole school approach)

Сургуулийн бүх гишүүд
болон орон нутгийн
иргэдтэй хамтран цаг
хугацаагаар үечилсэн
тодорхой төлөвлөгөө
боловсруулах

Доороос-дээш чиглэсэн
шийдвэр гаргах
ардчилсан үйл явцын
баталгааг хангах

ТХБ-ыг сургалт, үйл
хэрэгт интеграцчилах
боломж олгосон
суралцахуйн таатай
орчинг бий болгох

Уян хатан байдлыг
зөвшөөрөх, хамтын
ажиллагаа
түншлэлийг дэмжих

Сургалтын
байгууллагуудын
гүйцэтгэлийн
үнэлгээнд ТХБ-ын
төлөө байгууллага
бүхлээрээ ажиллах
арга хандлагыг
тусгах

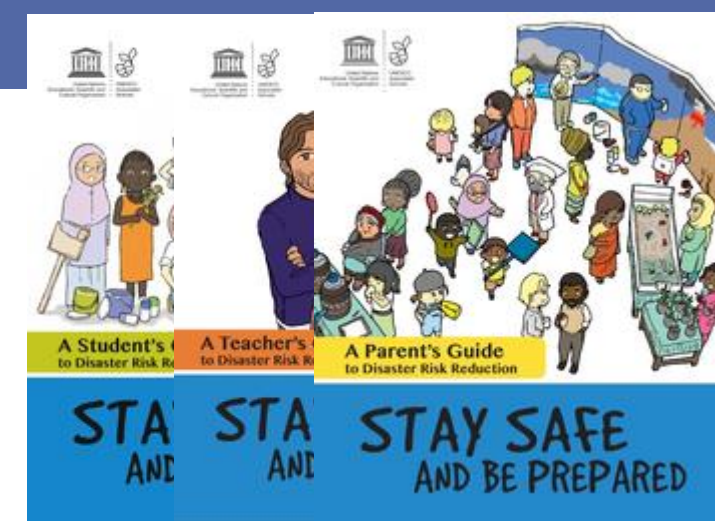
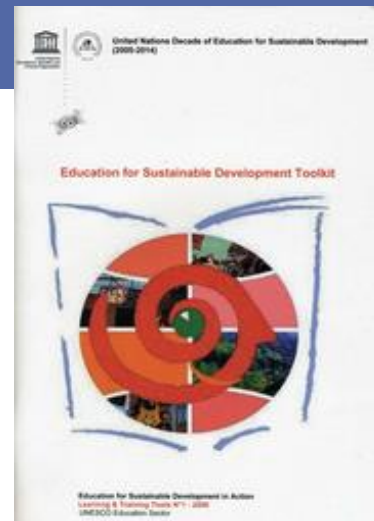

МОНГОЛЫН ХӨГЖЛИЙН
ХАМТЫН САНААНИМЛАГЧ

Суралцахуйн орчныг хувирган өөрчлөх

(Transforming learning environments)

Сургалтыг тогтвортой хөгжлийн зорилго, зарчмуудад нийцүүлэх

- Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын Дэлхийн иргэний боловсрол, ТХБ-ын мэдлэг, ур чадвар, үнэт зүйл, хандлага, зан үйлийг хөгжүүлэх
- Төсөлд-суурилсан суралцахуй ба үйлүүдийг бодитоор хэрэгжүүлэх

Суралтын орчин, орон зайг хувирган өөрчлөх

- Хувьсан өөрчлөгдөж буй сургалтын орчны стратегийн болон системчилсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд уян хатан, үе шаттайгаар хандах боломжийг олгох
- Барилга байгууламж, сургалтын орчин, орон зай тэдгээрийн ашиглалтын баталгааг хангах

Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах

- Хүн бүрийн хэрэгцээнд суурилсан, экологийн хувьд ээлтэй, осол, аюулгүй орчин, орон зайг бүрдүүлэх
- Тогтвортой байдлын төлөө ажиллаж буй орон нутгийн удирдлагууд, гэр бүлүүд, түүнчлэн төрийн бус болон хувийн хэвшлийн төлөөлөлтэй хамтран ажиллах

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БӨЛӨВСРӨЛ
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЭЭ

**“ТХ, ТХЗ, ТХБ ба Монгол улсын хөгжлийн бодлого,
төлөвлөлт, хэрэгжилт, санаачилга”
5 дугаар сарын 03**

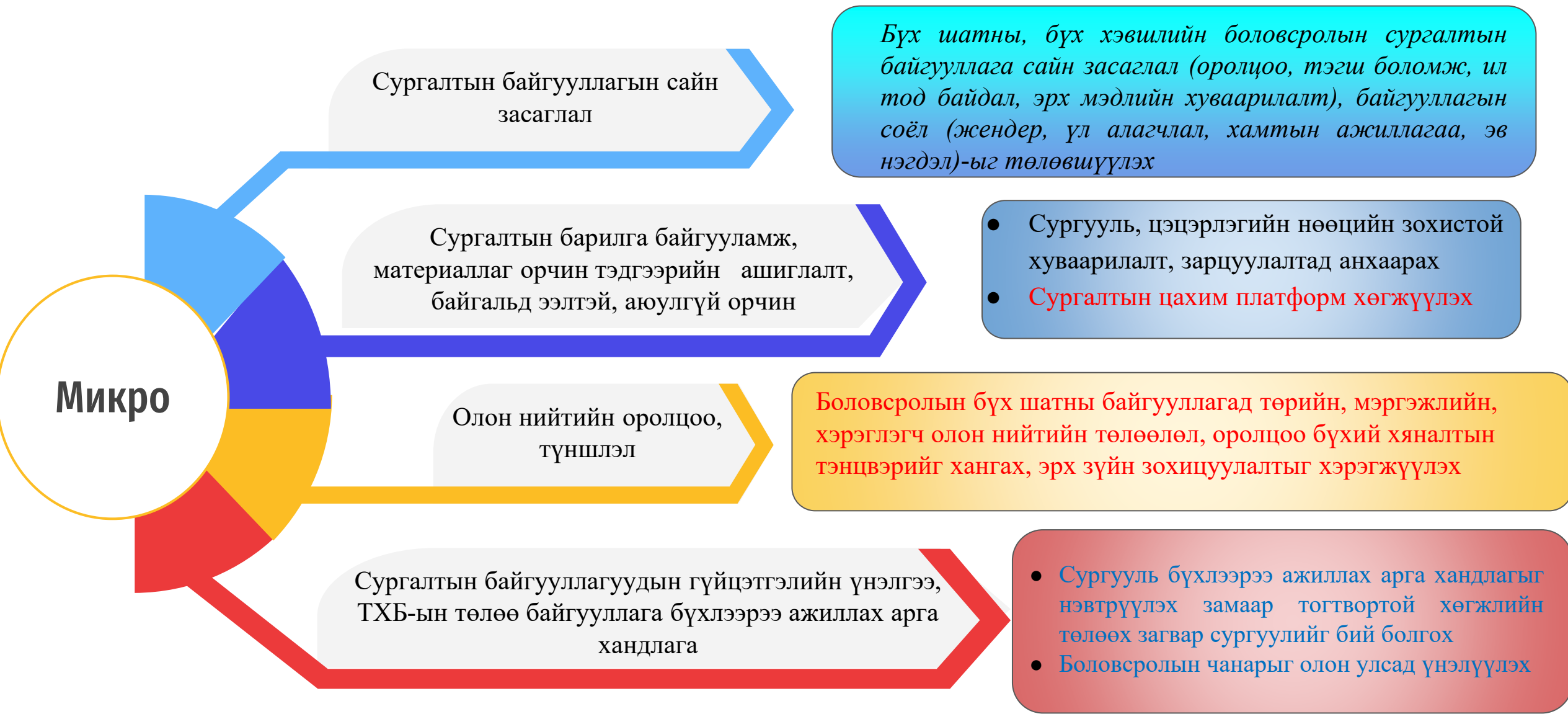
Суралцахуйн орчныг хувирган өөрчлөх талаар салбар хоорондын бодлого, төлөвлөлтийн уялдаа

Орон нутгийн удирдлагууд, гэр бүлүүд, түүнчлэн төрийн бус болон хувийн хэвшлийн төлөөлөлтэй хамтран ажиллах

Суралцахуйн агуулга, арга зүй, үнэлгээ, үйлүүдийг бодитоор хэрэгжүүлэх орчин, орон зай

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨЛӨӨХ
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЛЭЛ

**“Дэлхийн том хичээл-Тогтвортой хөгжлийн боловсрол”
“Тогтвортой хөгжлийн төлөөх түншлэл-Орон нутгийн манлайлал”
5 дугаар сарын 04**

Дэлхийн том хичээл-Тогтвортой хөгжлийн боловсрол

(Суралцахуйн орчныг хувирган өөрчлөх талаар салбар хоорондын бодлого, төлөвлөлтийн уялдаа)

Сургалтын байгууллагын сайн засаглал

Шийдвэр гаргах буюу удирдлагын түвшинд ТХБ-ын ач холбогдлыг ойлгуулах

Сургалтын барилга байгууламж, материаллаг орчин

Сурагчид олж авсан мэдлэг, чадвараа практикт хэрэгжүүлэх боломжийг олгодог эко-сургууль болон ногоон кампус байгуулах
Дижитал сургалтын орчин бүрдүүлэх

Байгаль дэлхийгээ хамгаалж ирсэн уламжлал, биет бус өв, зан үйл дээрээ тулгуурлан бүх нийтэд ТХБ эзэмшүүлэх, зохистой хэрэглээний соёл, хандлагыг төлөвшүүлэх

ТХБ-ын төлөө байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

ТХ-ын тухай агуулгыг дамжуулахаас гадна экологийн ул мөрийг бууруулах арга хэмжээ авах, олон нийтийн оролцоо, хамтын ажиллагааг идэвхжүүлэх

Олон нийтийн оролцоо, түншлэл

Дэлхийн том хичээл-Тогтвортой хөгжлийн боловсрол

(Орон нутгийн удирдлагууд, гэр бүлүүд, түүнчлэн төрийн бус болон хувийн хэвшлийн төлөөлөлтэй хамтран

ажиллах)

Сургалтын байгууллагын сайн засаглал

Орон нутагт боловсролын харилцааг зохицуулж байгаа эрх зүйн орчныг тогтвортой хөгжлийн зарчимд нийцүүлэх

Сурагч, эцэг, эх, багшийг сургуулийн шийдвэр гаргах үйл ажиллагаанд оролцуулах

ТХБ олгоход албан болон албан бус сургалтын хэлбэрүүд, иргэд байгууллагын оролцоог хангах, орон нутгийн асуудлыг хүүхдийн оролцоотойгоор “төсөл” хэлбэрээр шийдвэрлэх

ТХБ-ын төлөө байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

Сургалтын барилга байгууламж, материаллаг орчин

Сургалтын хөтөлбөрт тусгасан ТХБ-ын ерөнхий зарчим, мөн чанар, практик агуулгыг хэрэгжүүлэх хосолсон сургалтын дэд бүтэц, орчинг бүрдүүлэх

ТХБ-ын талаар хэрэгжүүлж байгаа төсөл хөтөлбөрүүдэд хамрагдах оролцогчийн тоог нэмэгдүүлэх, мэдлэг мэдээллийг түгээх соёлыг нэвтрүүлэх

Олон нийтийн оролцоо, түншлэл

МЕЗО
ТҮВШИН

Дэлхийн том хичээл-Тогтвортой хөгжлийн боловсрол

(Суралцахуйн агуулга, арга зүй, үнэлгээ, үйлүүдийг бодитоор хэрэгжүүлэх орчин, орон зай)

Сургалтын байгууллагын сайн засаглал

Уур амьсгалын өөрчлөлт болон тухайн орон нутгийн эсвэл бүс нутгийн байгаль орчны асуудлыг бүх нийтийн үйл хэрэг болгож, боловсролын бүх хэлбэрээр олгох

Хүүхдийн оролцоо, бие биедээ туслах, сайн туршлагаа хуваалцаж, хамтран хөгжих санаачлагыг дэмжих
Судлагдахууны багш нар хамтран орон нутгийн асуудалд суурилан интеграц хичээл явуулах

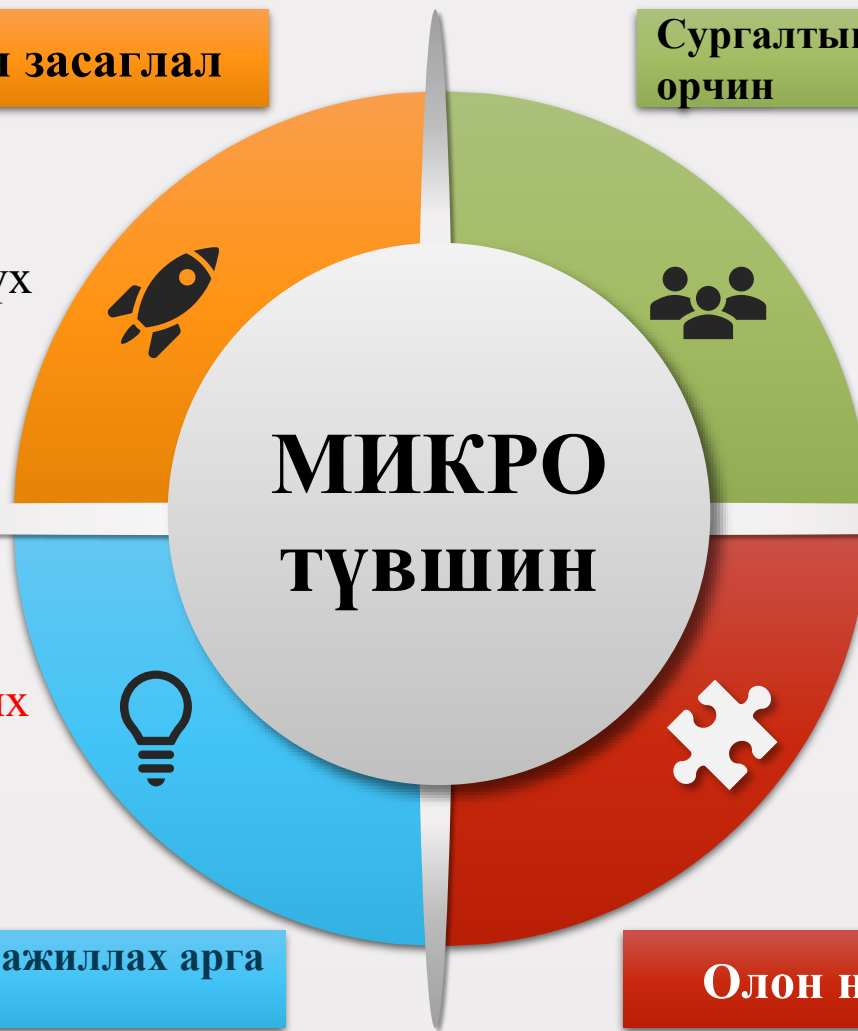
ТХБ-ын төлөө байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

Сургалтын барилга байгууламж, материаллаг орчин

Сургууль, гэр бүлд сурагчийг дэмжих нийгэм, сэтгэлзүйн таатай орчин бүрдүүлэх

Багш, сургуулийн удирдлагууд, эцэг эх, олон нийтэд ТХБ-ыг түгээх, сургалт, үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулах

Олон нийтийн оролцоо, түншлэл

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨСӨЛ
ХАМТЫН САНААЧИЛАГА ТҮНШЭЭЛ

“Хүүхдийн эрх-эрүүл, аюулгүй ногоон орчин”

**“Бүх түвшний тогтвортой хөгжлийн боловсролд тулгарч буй онол,
практикийн асуудлууд”**

5 дугаар сарын 05

Хүүхдийн эрх-эрүүл, аюулгүй ногоон орчин

(Хяналтын болон боловсролын байгууллагуудын хамтын ажиллагаа)

Сургалтын байгууллагын сайн засаглал

Сургалтад технологийн дэвшил ашиглан зайны сургалтын орчин бүрдүүлэх, цахим сургалтын дэд бүтэц, загвар, интерактив хичээлийг тогтмол сайжруулах

Олон нийтийн оролцоо, түншлэл

Орон нутгийн музей, өв соёлыг хадгалах, хөгжүүлэхэд нэгдсэн бодлого, бодит дэмжлэг үзүүлэх

Макро

Сургалтын барилга байгууламж, материаллаг орчин тэдгээрийн ашиглалт, байгальд ээлтэй, аюулгүй орчин

Хүүхдийн тоо нь сургалтын байгууллагын барилгын норм хэмжээнээс давсан, нэг хүүхдэд оногдох талбайн хэмжээ бага, бүлэг дүүргэлт ихтэй, ээлжийн тоо зэрэг дутагдал байгааг багасгах

Сургалтын байгууллагуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, ТХБ-ын төлөө байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

Хөндлөнгийн хяналт, сургуулийн өөрийн үнэлгээний шалгуур үзүүлэлт нь хүүхдийн эрхийг хамгаалсан, тэдний хөгжлийн дэмжсэн байхаар ижил үзүүлэлттэй байх

Хүүхдийн эрх-эрүүл, аюулгүй ногоон орчин

(Орон нутгийн удирдлага, гэр бүл, ТББ-ын хамтын ажиллагаа)

Сургалтын байгууллагын сайн засаглал

Сургалтын орчныг зөвхөн сургуулиар хязгаарлахгүйгээр байгалийн дурсгалт газар, соёлын биет болон биет бус өвөөр дамжуулан эх орон, өвөг дээдсээ хайрлан хүндэтгэдэг Монгол иргэн болгоход чиглүүлэх

Олон нийтийн оролцоо, түншлэл

ЕБС-ийн эрүүл, аюулгүй ногоон орчин бүрдүүлэхэд Олон Улсын Эко-сургууль хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх

Мезо

Сургалтын барилга байгууламж, материаллаг орчин тэдгээрийн ашиглалт, байгальд ээлтэй, аюулгүй орчин

Шинээр барьж буй сургалтын байгууллагын барилга байгууламжийг стандартын дагуу бариулах хяналтын тогтолцоог бэхжүүлэх

Сургалтын байгууллагуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, ТХБ-ын төлөө байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

Сургуулийн дотоод болон гадаад орчныг хүүхдэд ээлтэй, тав тухтай, аюул эрсдэлгүй, ногоон орчин болгох

Хүүхдийн эрх-эрүүл, аюулгүй ногоон орчин

(Суралцахуйн агуулга, арга зүй, үнэлгээ, үйлүүдийг бодитоор хэрэгжүүлэх орчин, орон зай)

Сургалтын байгууллагын сайн засаглал

Сургалтын хөтөлбөр, агуулга, арга зүйд монголын түүх, хэл, соёл, үндэсний өв уламжлал, зан заншил, эх оронч сэтгэлгээ, хүн төрөлхтний нийтлэг үнэт зүйлийг тусган хэрэгжүүлэх

Олон нийтийн оролцоо, түншлэл

Шинэ нийгмийн иргэдийн ирээдүйн шаардлагад нийцэхүйц сургалтын орчныг хурдацтай хувирган өөрчлөх, ашиглалтыг сайжруулах

Микро

Сургалтын барилга байгууламж, материаллаг орчин тэдгээрийн ашиглалт, байгальд ээлтэй, аюулгүй орчин

Сургуулийн дотоод болон гадаад орчныг хүүхдэд ээлтэй, тав тухтай, аюул эрсдэлгүй, ногоон орчин болгох

Сургалтын байгууллагуудын гүйцэтгэлийн үнэлгээ, ТХБ-ын төлөө байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

Гар угаалтуур, суултуур, бие засах газар ариун цэврийн байгууламж зэргийг хүүхдийн ялгаатай хэрэгцээнд нийцсэнээр сайжруулах (ялангуяа 6 настай хүүхдийн орчин)

Бүх түвшний тогтвортой хөгжлийн боловсролд тулгарч буй онол, практикийн асуудлууд

Засгийн Газрын түвшинд

- Олон талын оролцоог нэмэгдүүлж, олон улсын туршлагыг түгээн дэлгэрүүлэх
- Сургалтын байгууллага болон сургалтын орчныг хөгжүүлэх, материаллаг баазыг бүрдүүлэх
- ТХБ эзэмшүүлэх ажлыг бүх нийтэд түгээн дэлгэрүүлж, олон улсын хамтын ажиллагааг сайжруулах

Их дээд, ЕБС

- ТХБ-ын тусгайлсан хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлэх
- ТХБ-ын хөтөлбөрийн модулийг боловсруулах эсвэл ТХБ-ыг хөтөлбөрт тусгах
- ТХБ-ын цахим орчин, зайны сургалтыг дэмжсэн орчинг бий болгох
- Сургуулийн дотоод бололцоог ашиглан төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, олон улсын түвшинд өрсөлдөх боломжийг нэмэгдүүлэх

Яамны түвшинд

- ТХБ-ын судалгааны чиглэлээр судалгааг хөгжүүлэх
- ТХБ -ын чиглэлээр сургалт, үйл ажиллагааг чиглүүлэх, боловсролын салбарын чадавхыг сайжруулах
- Бүх түвшний боловсролын байгууллагын жендэрийн тэгш байдлыг хангах
- Насан туршийн боловсролд хамрагдах хувийг нэмэгдүүлэх, тэгш хамрах боловсролын асуудлыг төгөлдөржүүлэх

ОУ эрдэм шинжилгээний хурлаас багш нарт:

- ТХБ-ын үнэт зүйлийг эзэмшсэн байх
- Багш бүр ТХБ-ыг судалдаг, хэрэгжүүлдэг, чиглүүлдэг, манлайлдаг байх
- ТХБ-ын тогтолцооны нэг хэсэг байж ажлын байрандаа тасралтгүй хөгждөг байх
- ТХБ-ыг өөрийн шавь нартаа эзэмшүүлэгч байх

“Өсвөр үеийнхний дуу хоолой-байгаль орчны залуу сурвалжлагч”

5 дугаар сарын 06

Бүх түвшний тогтвортой хөгжлийн боловсролд тулгарч буй онол, практикийн асуудлууд

Сайн засаглал

- ДНБ-ний 2-оос доошгүй хувийг ногоон орчинд зарцуулах
- 3 төрлийн татвараас чөлөөлөх (татварт ногдох орлого, НӨАТ гэх мэт)
- “Залуучууд” бүлэг үүсгэх, төлөвлөгөө, зорилгоо гарган хэрэгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх
- Сурагчдын ялгаатай байдлыг онцгойлон анхаарч сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, бодит үр дүн гаргах

Сургалтын материаллаг орчин, тэдгээрийн ашиглалт, байгальд ээлтэй, аюулгүй орчин

- Ногоон технологийг түгээн дэлгэрүүлэх орчин нөхцлийг бүрдүүлэх
- Ногоон зээл олгох
- Сайн туршлагыг судлан ногоон картыг нэвтрүүлэх
- Өрхүүдэд хэмнэлтэй, эко байгальд ээлтэй сонголт бүрийг дэмжиж ногоон зээл олгох
- Гэр бүл бүр хүүхэдтэйгээ хамтрах, суралцах цаг, орчинг бүрдүүлэх

Олон нийтийн оролцоо, түншлэл

- Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт, ажилтай, орлоготой амьдрах боломжийг бүрдүүлэх
- Сайн дурын ажилд идэвхтэй хамрагдсан залуучуудын бүртгэл, сан үүсгэх
- Бусдад нөлөөлөх боломжийг олж харах, хүргэх арга хэрэгсэлээ сонгоход дэмжэг үзүүлэх

ТХБ-ын төлөө байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлага

- Байгууллага, ААН-д ногоон гэрчилгээ олгох
- Байгаль орчны салбарт хэрэгцээтэй байгаа мэргэжилтнүүдийг бодлогоор бэлтгэх
- Судалгааны үр дүнд үндэслэн хөвгүүдийн манлайллыг нэмэгдүүлэх

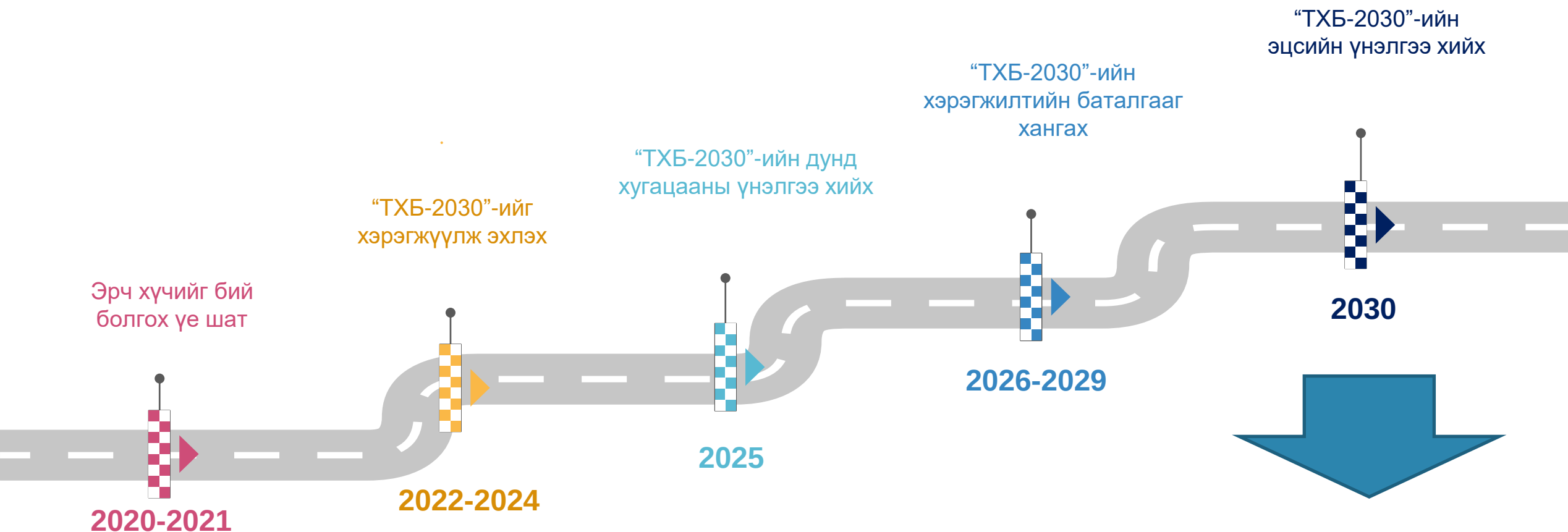
Дүгнэлт

- Сургууль бүхлээр ажиллах арга хандлагыг нэвтрүүлж, сурсан зүйлээ амьдралд хэрэгжүүлж болох суралцахуйн орчин бүрдүүлэх шаардлагатай байна.
- Орон нутгийн асуудал буюу төсөлд суурилсан, сурагч төвтэй интеграц хичээл, сургалтыг улам бататган бэхжүүлэх хэрэгцээ байна.
- Хүүхдийн бие физиологи, сэтгэл зүй, вертуаль орчны хэрэгцээнд тохирсон сургалтын болон сургалтын бус орчныг бий болгох, үзэсгэлэнт байгаль, уламжлалт өв соёлоор аялуулах зэрэг өөр орчноор баяжуулан тэдний төлөвшилд нөлөөлөх хэрэгтэй.
- Ногоон технологийг түгээн дэлгэрүүлэх орчин нөхцлийг бүрдүүлэх, ногоон зээл, карт, гэрчилгээ олгох, эко байгальд ээлтэй сонголт бүрийг дэмжих тогтолцоог бүрдүүлэх шаардлага байна.

Санал, зөвлөмж

- Сургууль, цэцэрлэгт төсөв хөрөнгийн дэмжлэг үзүүлэх, мэдээлэл, туршлагаа солилцох, түншлэл, хамтын ажиллагааг дэмжиж эрчимжүүлэх
- Шинэ нийгмийн иргэдийн ирээдүйн шаардлагад нийцсэн үндэсний цахим сургалтын платформыг хөгжүүлэх
- Сурагчид олж авсан мэдлэг, чадвараа практикт хэрэгжүүлэх боломжийг олгодог эко-сургууль болон ногоон кампус бүхий орчныг бий болгох
- Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт, ажилтай, орлоготой амьдрах боломжийг бүрдүүлэх, сайн дурын ажилд идэвхтэй хамрагдсан залуучуудын бүртгэл, сан үүсгэх, дэмжих

“ТХБ-2030” 10 жилийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх замын зураглалын 5 үе шат

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨВӨРӨГ
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЭЭЛ

Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал – Монгол улсад

Н.Болд, Д. Сүрэнчимэг. Удирдлагын академи.

Тогтвортой хөгжлийн Боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЛЭЛ

Анхаарал хандуулсанд
баярлалаа.

Дүгнэлт

Суралцахуйн орчныг хувирган өөрчлөх,
сургалтын байгууллагуудын хамтын ажиллагаа,
түншлэл нь

- Тогтвортой Хөгжил 2030-ийн 17 зорилго
- Зорилт 4. Чанартай боловсролыг дэмжих
- 4.7 зорилт. Дэлхийн Иргэний Боловсрол (GCED)
- Тогтвортой Хөгжлийн Боловсрол (ESD) –ын зорилтод хүрэх үр дүнтэй арга хэрэгсэл болно.